

The background of the book cover is a photograph of a cozy interior. On the left, a dark wooden window frame with multiple panes is visible, showing a glimpse of the outdoors. Below the window, a green plant with long, thin leaves sits on a surface. To the right, a stack of books is placed on a wooden table, with a vintage typewriter resting on top. A portion of a brown leather armchair is visible in the bottom right corner. The overall lighting is soft and warm, creating a comfortable atmosphere.

La Comédiathèque

*Prozor
preko puta*

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Tekst ove drame može se besplatno preuzeti. Međutim, prava na izvođenje, koja predstavljaju pravednu naknadu za autorov rad, zakonska su obveza. Bez obzira na to jeste li amaterska ili profesionalna kazališna skupina, morate zatražiti odobrenje za izvođenje drame i platiti odgovarajuću autorsku naknadu za produkciju. Za kontakt s Jean-Pierreom Martinezom i zahtjev za odobrenje za izvođenje jednog od njegovih djela:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

<https://comediatheque.net/contact-form/>

Prozor preko puta

Jean-Pierre Martinez

Prijevod na hrvatski: autor

Ostarjeli romanopisac na rubu samoubojstva iznenada ugleda mladu ženu koja tvrdi da je izgubila mačku. Posjet koji će mu promijeniti život...

Likovi

Alexandre

Madison

© La Comédiathèque

Dnevni boravak pariškog stana. Boemska atmosfera. Na malom pisaćem stolu stara pisaća mašina i nekoliko fascikala. Ulazi Alexandre, pisac u šezdesetima ili stariji, odjeven ležerno, ali pomno. U ruci drži uže s omčom. Pogleda prema stropu, zatim se popne na stolicu, očito tražeći mjesto na koje bi mogao pričvrstiti uže. Ne nalazi ništa prikladno pa silazi. Sjedne za stol i umorno uzdahne. Otvori ladicu, izvadi kutiju cigareta i jednu prinese ustima. Umjesto da je zapali, spusti je na stol i iz ladice izvadi pištolj. Dugo gleda oružje. Čuje se tiho kucanje na vratima. Izgubljen u mislima, ne čuje. Prisloni cijev pištolja na sljepoočnicu. Ponovno kucanje, malo jače. Još uvijek ne čuje. Kao da oklijeva povući okidač. Zatvori oči... Tada se pred njim iznenada pojavi mlada žena. To je Madison, studentica od dvadesetak ili tridesetak godina, odjevena prilično klasično.

Madison (vrisne) – Ne!

Iznenaden, Alexandre se trgne. Naglo ustane i uperi pištolj u Madison.

Alexandre – Samo se pomaknite i mrtvi ste!

Madison – Nemojte pucati, molim vas!

Alexandre – Ruke uvis!

Mlada žena odmah digne ruke.

Madison – Evo, vidite, nisam naoružana... Sada vas molim, spustite pištolj.

Kad vidi da mlada žena ne djeluje opasno, spusti oružje.

Alexandre – Koji vrug radite ovdje? I kako ste uopće ušli?

Madison – Sve ću vam objasniti... Samo da dođem do daha...

Alexandre – Jeste li vi ludi? Umalo sam dobio srčani udar!

Madison – Oprostite, vrata su bila odškrinuta i...

Alexandre – I vi ste to shvatili kao poziv da uđete u moj stan...?

Madison – Ne, ali...

Alexandre – Što hoćete? Opljačkati me? Ovdje nema ničega vrijednog, vjerujte mi.

Madison – Ja sam vaša susjeda.

Alexandre – Susjeda iz stana do mogega? Ona ima osamdeset godina...

Madison – Susjeda preko puta... *(Pokazuje prema zamišljenom prozoru na strani publike.)* Onaj prozor, tamo, pripada mom stanu.

Alexandre – Preko puta? Taj je stan godinama prazan.

Madison – Više nije.

Alexandre – Dobro... I?

Madison – Izgubila sam mačka... Niste ga možda vidjeli? Ili ga pustili k sebi... Ako je i on ušao nepozvan...

Alexandre – Ne, nisam. Vaš je mačak, čini se, bolje odgojen od vas...

Djeluje vrlo potreseno.

Madison – Nema ga već dva dana. Po cijelom sam kvartu zalijepila oglase s njegovim imenom i fotografijom. Niste ih vidjeli?

Alexandre – Vrlo rijetko izlazim... a takve oglase nikad ne gledam. Uostalom, nisam baš dobar u prepoznavanju mačjih lica...

Napravi nekoliko koraka po sobi.

Madison – Tofu! Tofu!

Alexandre – Zašto tako vičete? Jeste li vi normalni?

Madison – Zove se Tofu.

Alexandre – Vaš se mačak zove Tofu? Vi mene zezate...

Madison – Uopće ne. Zašto?

Alexandre – Dobro, vaš se mačak zove Tofu i nije se vratio kući dva dana. Nije baš kraj svijeta, zar ne?

Madison – Naravno da je ozbiljno! Ako ga brzo ne pronađem, umrijet će... To je kućni mačak, razumijete, nije naviknut živjeti vani i slobodno se snalaziti...

Alexandre – To je doista vrlo žalosno. U moje vrijeme mačke su živjele na selu. Ili eventualno u kući s velikim vrtom. Cijeli bi dan lovile miševe, a vraćale se kući samo kad ništa ne ulove, da ih nahranimo, malo pomazimo i pustimo da spavaju na kauču...

Madison – Da, ali ovaj mačak ne jede miševe. Vegetarijanac je.

Alexandre – Molim?

Madison – Ja ne jedem meso, pa ga ne jede ni moj mačak.

Alexandre – A što onda jede?

Madison – Granule! Granule s povrćem, kao i ja.

Alexandre – I vi jedete granule?

Madison – Ponekad, da. Ne mačje granule, naravno.

Alexandre – Mačak vegetarijanac... Nisam ni znao da to postoji... I zato se zove Tofu...?

Madison – Da... a i zato što je malo luckast.

Alexandre – I pretpostavljam da je prestati jesti meso bila njegova osobna odluka, naravno...?

Madison – U svakom slučaju, nikad se nije žalio.

Alexandre – A mislite li da sada i tigrovima i lavovima u cirkusu daju granule s povrćem?

Madison – Ne znam... Uostalom, protivim se životinjama u cirkusu...

Alexandre – Ali ne i mačkama zatvorenima u stanu...

Madison – Zaključujem da vi nemate kućnih ljubimaca...

Alexandre – Ne. Mrzim sam pojam kućnog ljubimca. I pojam pripitomljavanja općenito. (*Prijetećim tonom.*) Ja sam, recimo, ostao divlji...

Nimalo impresionirana, pogleda po sobi.

Madison – Znači, niste vidjeli mog mačka?

Alexandre – Ne, nisam vidio vašeg veganskog mačka. I, ako dopuštate, mislim da je ovaj besmisleni razgovor dovoljno dugo trajao.

Odjednom se ukoči.

Madison – Tišina!

Alexandre – Molim?

Madison – Niste čuli mijaukanje?

Alexandre – Mijaukanje? Ne, nimalo. Ali znate, počinjem malo slabije čuti. Kad budete mojih godina, vidjet ćete da to nema samo loše strane. Osobito ako imate bučne susjede...

Madison – Ja ne stvaram nikakvu buku, uvjeravam vas. Uostalom, već više od mjesec dana živim u stanu točno preko puta vašega, a vi ste još mislili da je prazan.

Alexandre – Dobro, nisam primijetio da ste se uselili i želio bih da tako i ostanete. Ako mi nemate ništa drugo reći, pustite me da nastavim što sam radio, a vi se vratite tražiti svog mačka...

Madison – U redu, neću vas više uznemiravati...

Alexandre – Hvala.

Krene prema izlazu, ali se predomisli.

Madison – Ali... ne sviđa mi se da vas ostavim ovakvog.

Alexandre – Kako to, ovakvog...?

Madison – Pa... kad sam ušla, upravo ste...

Alexandre – Što?

Madison – Niste baš izgledali dobro, zar ne?

Alexandre – A po čemu ste to zaključili?

Madison – Držali ste pištolj na sljepoočnici.

Iznenadeno pogleda pištolj koji još drži u ruci.

Alexandre – Ah, to... Pa što?

Madison – Pa... djelujete mi pomalo... potišteno, zar ne?

Alexandre – Potišteno...? Slušajte, gospođice, kad sam bio vaših godina, geslo naše generacije bilo je: živi brzo, umri mlad i ostavi lijep leš. Zvuči li vam poznato?

Madison – James Dean...

Alexandre – Seksali smo se bez kondoma, vozili motocikle bez kacige i uzimali svakakve zabranjene tvari čiji, vjerujte mi, točan sastav nitko nije znao... Pedeset godina poslije, ono malo staraca poput mene koji su preživjeli to blaženo doba izlazi na ulice jer se boji cijepljenja... I vi očekujete da ne budem potišten?

Madison – Razumijem...

Alexandre – Ne vjerujem... Ali ako budete imali tu nesreću da doživite moje godine, vidjet ćete. Starost je brodolom.

Madison – De Gaulle...

Alexandre – Chateaubriand je to rekao prije njega... Ali imate pravo. Ostarjeti znači prijeći od Buntovnika bez razloga do Memoara s onu stranu groba.

Madison – Lijepo rečeno.

Alexandre – Da... Problem je što se danas mladi već ponašaju kao starci.

Madison – U svako je doba mladost htjela promijeniti svijet, zar ne...?

Alexandre – Današnja ga ne želi promijeniti. Samo želi spasiti planet. A ni to ne izgleda baš najbolje...

Madison – A vi, jeste li uspjeli promijeniti svijet?

Alexandre – Ne, ali smo se barem dobro zabavili.

Madison – Vi se više ne doimate baš kao netko tko se dobro zabavlja...

Alexandre – Ni vi, očito... Inače ne biste bili u vezi s mačkom...

Madison – Barem nisam sama...

Alexandre – I vi ozbiljno mislite da ćete spasiti planet... tako što jednog mesojeda, koji ništa nije tražio, hranite granulama s povrćem?

Madison – Ne znam... Ali da bismo promijenili svijet, najprije moramo spasiti planet, zar ne? Kakvog smisla ima dizati revoluciju na Titanicu?

Alexandre – U svakom slučaju, zavidim svima iz moje generacije koji su umrli prije tridesete. Možete li zamisliti Jimija Hendrixa i Janis Joplin u domu za starije, kako između dvije partije Scrabblea raspravljaju o mogućoj opasnosti nekog cjepiva... Radije bih umro nego to gledao...

Madison – Nemojte tako govoriti...

Alexandre – Nažalost, književnost nije baš rock'n'roll. A pisci najčešće umiru u krevetu.

Madison – Vi ste pisac?

Alexandre – To vas se ne tiče... Ne znam ni zašto o svemu tome razgovaram s vama. Uopće vas ne poznajem... I što vi još radite ovdje?

Spremi pištolj u ladicu.

Madison – Mogli ste se ozlijediti...

Alexandre – Mogao sam i vas ubiti... Kad se čovjek provali u tuđi stan, uvijek postoji taj rizik... Pozvao bih se na nužnu obranu i vjerojatno ne bih ni bio osuđen... *(Primijeti da joj se zavrtjelo i zabrinuto je pogleda.)* Jeste li dobro?

Madison – Oprostite, proći će... Imate li čašu vode?

Na trenutak oklijeva.

Alexandre – Sjednite malo, donijet ću vam.

Izađe. Ona se odmah pribere i iskoristi priliku da razgleda sobu. Sa stola uzme uokvirenu fotografiju neke žene i promotri je. Brzo je vrati kad se on pojavi s čašom vode i pruži joj je.

Madison – Hvala...

Uzme čašu i iskapi je odjednom.

Alexandre – Je li vam bolje?

Madison – Da, hvala...

Pokuša malo ublažiti ton.

Alexandre – Oprostite što vas ovako dočekujem... Odvikao sam se od društva...

Madison – Znači, i vi živite sami?

Alexandre – Zar se toliko vidi?

Madison – Po onome što ste upravo rekli, pretpostavljam da nemate ni djece.

Alexandre – Zašto mislite da nemam djece?

Madison – Imate ih?

Alexandre – Ne... I kad vidim današnji svijet, drago mi je što ih nemam...

Madison – Da...

Alexandre – Ako želite spasiti planet, trebalo bi prvo prestati rađati djecu, zar ne?

Madison – Ali... hoćemo li prestankom rađanja djece spasiti čovječanstvo?

Alexandre – A kad čovjek pomisli da je Francuska vjerojatno zemlja u kojoj se najbolje živi na svijetu...

Madison – Da, zato sam se odlučila preseliti u vašu zemlju...

Alexandre – Vi niste Francuskinja...?

Madison – Zovem se Madison. Amerikanka sam.

Alexandre – A ipak savršeno govorite francuski, bez imalo naglaska...

Madison – Moja je baka bila Francuskinja. Ona me naučila francuski, Molièreov jezik. Došla sam u Pariz studirati književnost na Sorbonni.

Alexandre – I zato je, naravno, čista slučajnost što ste mi se danas našli na putu... Madison.

Madison – Vi ste Alexandre, zar ne?

Alexandre – Kako to znate?

Madison – Vidjela sam vaše ime na poštanskom sandučiću dolje. Alexandre Delacroix... Jeste li u rodu s...?

Alexandre – Sa slikarom? Ne, uopće.

Madison – S piscem!

Alexandre – Amerikanka ste, a znate za Alexandrea Delacroixa... kojega se više gotovo nitko ni u Francuskoj ne sjeća.

Madison – Pretjerujete... Svi znaju Alexandrea Delacroixa. A njegova je slava odavno prešla granice Francuske. Barem među onima koje književnost zanima. Dakle?

Alexandre – Da... Ja sam.

Madison – Ne mogu vjerovati! Alexandre Delacroix, legendarni autor nekoliko remek-djela književnosti dvadesetog stoljeća!

Alexandre – Ako vi tako kažete...

Madison – Tajanstveni pisac koji danas živi povučeno, godinama ništa nije objavio i odbija sve intervju... To ste doista vi?

Alexandre – Nešto mi govori da ste to znali i prije nego što ste mi provalili u stan. Griješim?

Na trenutak oklijeva.

Madison – Ne, priznajem...

Alexandre – Znači, izmislili ste priču o mačku samo da biste dobili intervju...

Madison – Priča o mačku je istinita, kunem se... Ali istina je i da sam se uselila baš preko puta vas s određenom namjerom.

Alexandre – Namjerno ste unajmili stan nasuprot mome da biste me mogli špijunirati?

Madison – Špijunirati vas? Naravno da ne! Velika sam obožavateljica vašeg djela. Kad sam stigla u Pariz, pokušala sam stupiti u kontakt s vama. Ali vaš mi je agent poručio da ne želite nikoga vidjeti.

Alexandre – A što točno u toj rečenici niste razumjeli?

Madison – Prešla sam Atlantik u nadi da ću vas upoznati. Tražila sam stan. Ovaj preko puta bio je slobodan i odmah sam iskoristila priliku...

Alexandre – Vi ste potpuno ludi! Upozoravam vas, ako me ne ostavite na miru, prijavit ću vas zbog uznemiravanja. I što uopće želite od mene? Jeste li novinarka?

Madison – Studentica sam, rekla sam vam. U New Yorku sam pisala diplomski rad o vašem djelu. Zatim sam odlučila doći u Pariz i nastaviti istraživanje, jer je taj grad mjesto radnje većine vaših romana. Znači, Amerikancima je Pariz najromantičniji grad na svijetu.

Alexandre – I mislite da ćete takvim klišejima rasvijetliti skriveno značenje mog djela?

Madison – Želite li čuti naslov moje disertacije?

Alexandre – Ne.

Madison – „Figura odsutnosti u romanesknom svijetu Alexandrea Delacroixa.“

Alexandre – Sve ste shvatili... Kod većine ljudi, počevši od vas, najviše cijenim njihovu odsutnost. Zato vas molim da odete.

Madison – Kad čovjek ima sreću proučavati živog autora, normalno je da ga želi upoznati. Malo bolje upoznati njega, a preko njegova života i bolje razumjeti njegovo djelo.

Alexandre – To je pogreška, vjerujte mi. Bolje je proučavati djelo i ništa ne znati o autoru. Mnogi veliki pisci u životu su bili vrlo mali ljudi. Ako nisu bili potpuni gadovi. Isto vrijedi za umjetnike i znanstvenike. Tako je to. Geniji rijetko postanu simpatičniji kad ih upoznate... Iako se, da vas umirim, ne smatram genijem...

Madison – Razumijem vašu skromnost, ali ipak... Ekskluzivni razgovor s autorom Kronika Latinske četvrti bio bi kruna mog istraživanja.

Alexandre – Pročitali ste ih?

Madison – Upravo me taj roman uvjerio da dođem studirati u Pariz. Za mene je to vaša najbolja knjiga.

Alexandre – A nije se najbolje prodavala...

Madison – Pretpostavljam da je roman dobrim dijelom autobiografski.

Alexandre – Već sam vam rekao... Čitatelju to nije važno...

Madison – A da ne govorimo o tom tajanstvenom rukopisu na kojem navodno radite godinama...

Alexandre – Ne pišem ništa. To je legenda koju održava moj izdavač da me ljudi ne zaborave sasvim i da se moje stare knjige još ponešto prodaju. U svakom slučaju, neću dati nikakav intervju. Ni vama ni bilo kome drugome. *(Približi joj se prijeteci.)*
A sada van!

Umjesto da ode, ona mu se suprotstavi.

Madison – Ne!

Iznenaden je njezinom odlučnošću.

Alexandre – Kako to mislite, ne?

Madison – Neću vam dopustiti da se ubijete prije nego što mi date taj intervju. Za njega bih bila spremna preplivati Atlantik!

Alexandre – Vratite se odakle ste došli na pedalini ako želite, mene se to ne tiče...

Ponovno joj pozli.

Alexandre – Ovo je drugi put da se skoro onesvijestite preda mnom... Previše čitate sladunjave ljubavne romane, gospođice. Danas se, osim u kazalištu, žene više ne onesvješćuju svaki čas čim ih nešto uznemiri...

Madison – Ne glumim, uvjeravam vas.

Kao da oklijeva.

Alexandre – Hoćete da pozovem hitnu pomoć?

Madison – Ne, samo moram na trenutak sjesti.

Alexandre – A onda ćete otići?

Madison – Obećavam.

Sjedne i dođe do daha.

Alexandre – Već sam vam dao čašu vode... Hoćete li čašicu konjaka?

Madison – Želite me dokrajčiti, je li tako?

Alexandre – Prekasno je, nažalost. Trebao sam odmah pucati u vas, mogao sam se pozvati na nužnu obranu. Sad više ne bih mogao zaniijekati predumišljaj...

Madison – Zašto uopće držite pištolj kod kuće?

Alexandre – Prvotno da otjeram nepoželjne goste. Očito ni to nije dovoljno...

Madison – I ako ste pomalo mizantrop, kao mnogi pisci... svima nam treba društvo, zar ne?

Alexandre – Osjećam da ćete mi predložiti da nabavim mačku... Želite mi uvaliti svoju, je li tako?

Madison – Ne opterećuje vas samoća?

Alexandre – Samoća... Kao kava. U početku je malo gorka. Onda se naviknete. Zatim vam se počne svidati. I na kraju više ne možete bez nje.

Madison – Trebali biste napisati zbirku aforizama. Sigurna sam da bi se izvrsno prodavala.

Alexandre – A što uopće znači ne biti sam? Živjeti u paru i cijelu godinu ponavljati iste banalnosti? Povremeno vidati obitelj ili prijatelje, pazeći da izbjegnute sve važne teme oko kojih biste se mogli posvađati? Sresti susjede na stubištu i raspravljati o vremenu? Razgovarati s mačkom kao da vas razumije?

Madison – Kad pišete, ipak se nekome obraćate.

Alexandre – Upravo sam zato prestao pisati.

Madison – Ne vjerujem vam.

Alexandre – Ne tražim da mi vjerujete. Tražim da me ostavite na miru...

Madison – Znači, ipak mi ne želite dati intervju?

Alexandre – Više nemam što reći. Još gore, nemam više ni s kim razgovarati. A ima dana kad mi se ne razgovara ni sa samim sobom.

Madison – To je tužno...

Alexandre – To je život... A moj se, ovako ili onako, bliži kraju...

Madison – Možda i moj...

Alexandre – Četrdeset ste godina mlađi od mene. Mogao bih vam biti otac.

Madison – Ili čak djed.

Alexandre – Hvala na toj napomeni, vrlo ljubazno. U svakom slučaju, vaš život tek počinje.

Madison – Da... Ali mogao bi uskoro završiti...

Alexandre – Što time želite reći?

Madison – Imam srčanu bolest. Liječnici kažu da mi je ostalo tek nekoliko godina. Možda samo nekoliko mjeseci. Zato sam došla u Francusku ostvariti posljednji san. Upoznati vas...

Očito ga je to pogodilo.

Alexandre – Kako to, srčanu bolest?

Madison – Rođena sam sa srčanom manom. Srce mi je preslabo. Može otkazati u bilo kojem trenutku.

Alexandre – I zato vam dolaze ti napadaji slabosti?

Madison – Već na najmanji stres srce mi se ubrza i može prestati kucati.

Na trenutak oklijeva.

Alexandre – Nemojte mi reći da ste to izmislili samo kako me ne biste dopustili da vas uzrujam... i tako me prisilili da prihvatim intervju.

Madison – Nažalost, ne...

Alexandre – Žao mi je.

Madison – Niste vi krivi.

Alexandre – Ne, ali kakva ironija. Ja sam star, ništa me više ne veseli i razmišljam o kraju... Vi ste mladi, život je pred vama, a vlastito vas srce izdaje...

Madison – Ne mogu to promijeniti, pa čemu se buniti?

Alexandre – A još se i smiješite...

Madison – Govorim si da će možda baš mjeseci koji su mi ostali biti najljepši u životu.

Alexandre – Vaša me životna radost baca u depresiju. Nikad ni u što ne sumnjate?

Madison – Više nemam vremena za sumnje. Zato sam vam i provalila kroz vrata...

Pauza.

Alexandre – I zaista nema nikakve nade?

Madison – Ima. Transplantacija. Ali treba pronaći darivatelja...

Alexandre – Mogao bih vam dati svoje srce, meni više neće trebati... Ubijem se i darujem vam organe...

Madison – Bojim se da nije baš tako jednostavno. Osobito sa srcem. Nije kao s organima koje imamo u paru. Bubrežima, plućima...

Alexandre – Testisima...

Madison – Za srce darivatelj mora biti moždano mrtav...

Alexandre – Moždano mrtav? Ponekad se pitam nisam li ja već takav. Kao i mnogi ljudi oko mene, uostalom...

Madison – Darivatelj mora biti mrtav, srce mu mora biti zdravo i mora se moći izvaditi vrlo brzo. A to se, nažalost, događa vrlo rijetko. I lista bolesnika koji čekaju transplantaciju vrlo je duga...

Alexandre – Kažu da u Kini organe uzimaju od osuđenika na smrt. To je, naravno, mnogo praktičnije. Najprije odredite datum transplantacije, a osuđenika pogubite istoga dana.

Madison – To je užasno...

Alexandre – Da, ali tako primatelj ima dovoljno vremena mirno doletjeti iz Europe ili Sjedinjenih Država. Neki usput malo i turistički razgledaju. Naravno, ništa od toga nije besplatno. Nemam pojma koliko danas u Kini košta jedno srce. Jeste li se raspitali?

Madison – Nisam...

Alexandre – To biste lako mogli pronaći na internetu...

Madison – Hvala.

Alexandre – Oprostite, ne bih se smio šaliti s tim... pogotovo ne pred vama. Ali humor je valjda sve što nam još ostaje, zar ne?

Madison – Da...

Alexandre – Premda ovo što sam vam upravo ispričao uopće nije šala...

Madison – Radije bih umrla nego živjela sa srcem osuđenika na smrt, čak i vašim... Dakle?

Alexandre – Dakle što?

Madison – Imate li srca pustiti me da odem a da nisam ostvarila svoj san?

Alexandre – Vi ste poprilično tvrdoglavi...

Madison – To ću shvatiti kao kompliment.

Alexandre – A tko meni jamči da ne lažete?

Madison – Tko bi izmislio takvu priču? Samo da dobije intervju s piscem kojeg su svi već zaboravili...

Alexandre – Napokon priznajte da su svi već zaboravili Alexandrea Delacroixa.

Madison – Znači, pristajete?

Alexandre – Čim mi pokažete liječničku dokumentaciju koja dokazuje da ne lažete.

Madison – Žao mi je, nemam je kod sebe.

Alexandre – Živite preko puta... Otiđite po nju...

Madison – Mislila sam da biste mi mogli vjerovati na riječ. Moram priznati da sam malo razočarana.

Alexandre – Ako vam dam intervju, to je tek početak, vjerujte mi. Vrlo sam razočaravajuća osoba, vidjet ćete.

Ustane i razgleda sobu. Pogled joj se zaustavi na staroj pisaćoj mašini.

Madison – Još uvijek pišete na pisačkoj mašini?

Alexandre – Na toj sam mašini doista napisao sve svoje romane. Ali nemojte me pokušavati uhvatiti u zamku. Rekao sam vam da godinama više ne pišem.

Madison – Zašto?

Alexandre – Riječi su kao novčanice: kad ih pustite previše u optjecaj, gube vrijednost... Pogledajte što se danas događa na društvenim mrežama. Svatko deset ili dvadeset puta na dan objavi svoje malo mišljenje. O svemu. Inflacija krivotvorenog novca koja je obezvrijedila pravi. Riječi više ništa ne znače.

Madison – Ne možete ljudima zabraniti da brbljaju. Nekad se to radilo u kafiću, danas na Facebooku. Ali uvijek će biti velikih autora poput vas.

Alexandre – Velike autore više se ne čita. Citira ih se. Pogrešno i izvan konteksta. Uvijek iste citate, ponavljane iznova dok ne izgube svaki smisao... Kopiranje i lijepljenje zamijenili su mišljenje... a emotikoni osjećaje.

Madison – Smijem li vas citirati u zaključku svoje disertacije?

Alexandre – Optužit će me za elitizam. Reći će da mislim kako samo šačica odabranih smije govoriti, a ostali trebaju šutjeti i slušati. To nije istina. Mislim da bismo svi trebali šutjeti.

Madison – Što predlažete? Minutu šutnje?

Alexandre – Minutu? Ne. Cijelu godinu. Stoljeće. Tisućljeće šutnje. Možda bi naše riječi tada ponovno nešto značile, nakon verbalnog proljeva koji je posljednjih godina preplavio društvene mreže.

Madison – Zanimljiva analiza, ali govori se i da ste prestali pisati zbog nesretne ljubavi?

Alexandre – Ljudi svašta govore...

Madison – Ali ni vi to ne poričete...

Alexandre – To ne znači da je istina...

Ponovno uzme fotografiju sa stola.

Madison – Tko je ova žena na fotografiji?

Alexandre – To vas se ne tiče.

Madison – Lijepa je.

Alexandre – Čak i ako ste doista bolesni, to vam ne daje pravo kopati po mom privatnom životu.

Madison – Taj sam portret primijetila čim sam malo prije ušla... i učinilo mi se da mi je to lice poznato.

Uzme joj fotografiju, pogleda je i vrati na mjesto.

Alexandre – To je žena koju sam volio prije mnogo godina...

Madison – Dok ste bili hipi?

Alexandre – Zapravo i nisam bio neki hipi... Bio sam otvoren za nove ideje. I povremeno bih zapalio joint. Ali brinuo sam o zdravlju i već mislio na karijeru. Za pisanje je ipak potreban određeni komfor, znate? Da biste postali veliki pisac, ponekad morate ostati malograđanin...

Madison – A ona?

Alexandre – Ona je bila slobodna žena. Mislila je samo na sadašnji trenutak. Živjela je iz dana u dan.

Madison – Gdje ste je upoznali?

Alexandre – Na hodniku... Živjela je u stanu preko puta. U onom u kojem vi danas živite. Zapravo ga je dijelila s prijateljima koji su stalno dolazili i odlazili. Ljudima iz cijelog svijeta. Glazbenicima, umjetnicima... Taj je stan pomalo nalikovao onoj slavnoj „Plavoj kući“ iz pjesme francuskog kantautora Maximea Le Forestiera. Vrata su uvijek bila otvorena.

Madison – A kad su vrata već bila otvorena, jednog je dana jednostavno otišla. Kao moj mačak...

Alexandre – Željela je obići svijet. Doživjeti nova iskustva. Upoznati nove ljude. Tradicionalni par tada nam baš i nije bio životni ideal. Njoj sigurno nije.

Madison – Ali voljela vas je...

Alexandre – Da. Na svoj način, mislim. Premda nije voljela samo mene...

Madison – Slobodna ljubav...

Alexandre – Nismo htjeli biti poput svojih roditelja, i imali smo pravo. Samo nismo znali što drugo smisliti. Nešto što bi ipak moglo malo potrajati... Živjeli smo u trenutku. Nismo planirali ostarjeti... A oni koji nisu umrli prije tridesete uglavnom su vrlo loše ostarjeli. Jeste li ikada vidjeli starog beatnika? Nije lijep prizor, vjerujte mi...

Madison – Znači, pustili ste je da sama nastavi putovanje...

Alexandre – Nisam je mogao zadržati... a nisam ni imao pravo. Jednog lijepog jutra otišla je...

Madison – Kamo?

Alexandre – U Afganistan. Danas zvuči nestvarno, ali tada je to bilo vrlo popularno odredište za hipije. Hašiš se prodavao slobodno i bio je vrlo jeftin. Ako ste ovdje radili godinu dana, ondje ste mogli živjeti cijelu godinu. A postojala je i ta fascinacija Istokom. Gledano iz Francuske, za hipije je Afganistan bio raj.

Madison – A vi ste ostali...

Alexandre – Već sam mislio na budućnost... i shvatio da moja budućnost nije u Afganistanu.

Madison – Ipak ste mogli poći s njom. Iz ljubavi...

Alexandre – Naravno... I vjerojatno bi me pustila da pođem... Ali njezin san nije bio romantično putovanje udvoje. A još manje bračno putovanje. Azija je bila inicijacijsko putovanje. Putovalo se u grupi. Vrlo daleko od malograđanske predodžbe o ljubavi udvoje...

Madison – Pa ste ostali u Parizu... ali je nikad niste zaboravili.

Alexandre – Nadao sam se da će se jednog dana vratiti... Ili da će barem poslati neki znak... Razglednicu... Ali više je nikad nisam vidio...

Madison – Niste je pokušali pronaći?

Alexandre – Internet još nije postojao... Kad je netko odlučio nestati iz vašeg života, stvarno je nestao. A onda su prolazile godine...

Madison – Danas biste je mogli pokušati pronaći.

Alexandre – Čemu? Možda je mrtva. Ili se udala, ima petero djece i sto dvadeset kilograma.

Madison – A možda je živa, još uvijek lijepa žena, i možda vas se ponekad sjeti.

Alexandre – Radije ne bih znao... i sačuvao bih sliku lijepe mlade žene koju vidite na toj fotografiji. Možete li zamisliti šok nakon četrdeset godina? Sami sebe ne vidimo kako starimo, ali kod drugih itekako primijetimo, vjerujte mi.

Madison – Nisam sigurna da ću ja ikada vidjeti sebe kako starim...

Alexandre – Oprostite, nisam to trebao reći.

Pauza.

Madison – Niste čuli mijaukanje?

Alexandre – Ne... Još uvijek ne...

Madison – Možda se negdje ovdje sakrio...

Alexandre – Nadam se da nije.

Madison – Obećajte mi da ćete se, ako umrem, brinuti o mom mačku.

Alexandre – Ma nećete umrijeti! A vaš će mačak vjerojatno umrijeti prije vas. Mislim... Koliko uopće živi mačka?

Madison – Petnaestak godina.

Alexandre – A koliko vaš ima?

Madison – Dvije godine.

Alexandre – Aha...

Madison – Dakle? Biste li ga uzeli?

Alexandre – Podsjećam vas da sam, kad ste ušli, držao pištolj na sljepoočnici.

Madison – Upravo zato. To bi vam dalo razlog da se ne ubijete...

Alexandre – Ako bih morao hraniti mačka granulama s povrćem i svaki dan mu čistiti pijesak, na to mislite?

Madison – Da, ako biste se morali brinuti o nekome. Kad bi nekome bilo stalo do vas, kad bi vas trebao i čekao kod kuće kad se navečer vratite.

Alexandre – Čekao me? Gotovo više i ne izlazim iz kuće, a kamoli navečer...

Madison – Jeste li se malo prije doista htjeli ubiti ili je to bio poziv u pomoć?

Alexandre – U svakom slučaju, ne sjećam se da sam vas zvao...

Madison – A ipak sam nekako čula vaš poziv.

Alexandre – Istina je, sve teže nalazim razloge za nadu.

Madison – Želite li razgovarati o tome?

Alexandre – S obzirom na vašu situaciju, bilo bi mi neugodno opteretiti vas popisom svega što mene baca u depresiju.

Madison – Nastaviti se boriti i kad znate da je rat već izgubljen... Nije li upravo to prava hrabrost?

Alexandre – Nikad nisam rekao da sam hrabar. Volio bih biti hrabar koliko vi.

Madison – Nisam hrabra. Samo nemam izbora. Za razliku od vas.

Alexandre – Ja? Meni je ostao samo izbor između užeta da se objesim i pištolja da si raznesem mozak...

Madison – Imate pravo... Stvarno ste depresivni...

Alexandre – Upozorio sam vas, ja sam stari kreten. Ne znam je li ovo doba gore od onoga u mojoj mladosti. Možda sam samo postao svjesniji. A lucidnost obično ne potiče optimizam.

Madison – Znaite što, ipak bih popila čašicu konjaka.

Alexandre – Jeste li sigurni?

Madison – Od nečega se mora umrijeti.

Natoči dvije čašice konjaka. Nazdrave.

Alexandre – U vaše zdravlje! Oprostite, čini mi se da sam opet rekao nešto neprikladno...

Ona se nasmiješi. Iskaplju čašice.

Madison – Ovo bi mrtvaca probudilo.

Alexandre – Nisam pio već desetak godina. Nemam pojma koliko dugo ova boca stoji ovdje. Ali alkohol dobro stari, zar ne? Bolje od alkoholičara, u svakom slučaju...

Madison – Ipak ima čudan okus. Jeste li sigurni da je to konjak?

Pogleda bocu.

Alexandre – Mislim da jest... Ali više se ni ne sjećam kakav okus ima konjak...

Madison – Voljela bih da sam upoznala mladića kakav ste nekad bili.

Alexandre – Kojeg mladića?

Madison – Onoga koji je bio zaljubljen u ženu s fotografije. I koji je još imao životni žar...

Alexandre – Ne znam bi li vam se svidio.

Madison – Sigurno je bio pun zanosa i nade.

Alexandre – Ambicije sigurno nije nedostajalo.

Madison – Zaista više nemate prijatelja?

Alexandre – Ne podnosim starce, pa koliko mogu izbjegavam ljude svojih godina. Ne želim da mi neprestano drže ogledalo pred licem kako bih gledao vlastito propadanje.

Madison – Sigurna sam da tijekom svih tih godina ipak niste prestali pisati.

Alexandre – Zato ste me napili? U nadi da ću vam početi povjeravati tajne...

Madison – Pisac je zato pisac da piše.

Alexandre – Dobro, istina je. Nastavio sam pisati... Ali više ništa neću objaviti...

Madison – Zašto?

Alexandre – Već sam vam rekao. Više ne pišem da bih bio čitan. Možda za neke buduće naraštaje. Današnjim čitateljima više nemam što reći.

Madison – Ni meni?

Alexandre – Ne poznajem vas. Zašto mislite da vam imam nešto reći?

Madison – Možda imamo više zajedničkog nego što mislite...

Alexandre – Osim toga što smo oboje osuđeni na skori kraj?

Madison – Recite mi barem o čemu je vaša knjiga...

Na trenutak oklijeva.

Alexandre – To je roman... vrlo osoban.

Madison – Dakle autobiografski...

Alexandre – Recimo autofikcija, kako se danas kaže.

Madison – Zato ga ne želite objaviti? Jer je previše osoban?

Alexandre – Radije na taj rukopis gledam kao na intimni dnevnik. Ne volim egzibicionizam. Ako to objavim, reći će da sam pod stare dane postao pisac sladunjavih ljubavnih romana...

Madison – Mislila sam da vam nije stalo do toga što ljudi misle o vama.

Alexandre – Očito još nisam dosegnuo taj stupanj mudrosti.

Madison – Zato što je nedostižan.

Alexandre – Ne gubite vrijeme pišući tezu o meni. Nije vrijedno toga, vjerujte mi.

Madison – Meni je važno.

Alexandre – Ali zašto? Živite svoj život, zaboga! Pogotovo ako može završiti svakog trenutka... Uostalom, ne vjerujem vam, a još mi niste pokazali nikakvu liječničku dokumentaciju.

Madison – Ako mi ne vjerujete, zašto ste ipak pristali razgovarati sa mnom?

Alexandre – Pomislio sam da morate imati dobar razlog ako ste izmislili takvu priču. Koji?

Madison – Malo je komplicirano...

Alexandre – Znači lagali ste. I srce vam je sasvim zdravo.

Madison – Recimo da su moji problemi sa srcem... više simbolične prirode.

Alexandre – Zašto ste mi onda sve to ispričali?

Madison – Da vas raznježim, pretpostavljam. Htjeli ste me izbaciti...

Alexandre – Još uvijek mogu...

Madison – Ali nećete.

Alexandre – A zašto ne?

Madison – Zato što vas zanimam...

Alexandre – Kažete da su vaši srčani problemi simbolični. Hoćete reći... nesretna ljubav?

Madison – Na neki način... Kao i vi, patila sam zbog odsutnosti voljene osobe.

Alexandre – A kakve to veze ima sa mnom?

Madison – Uskoro ću vam reći, obećavam. Ali prije toga htjela bih vas zamoliti jednu uslugu.

Alexandre – Recite.

Madison – Htjela bih pročitati taj rukopis.

Alexandre – Zašto bih vam ga dao?

Madison – Zato što duboko u sebi želite da ga netko pročita i kaže vam što misli. Pisac uvijek piše da bi bio čitan... i priznat. Da bi bio voljen...

Alexandre – Jedina osoba čiju sam ljubav želio... nestala je iz mog života prije više od četrdeset godina.

Madison – Gdje je rukopis?

Pokaže fascikl na stolu.

Alexandre – Tamo...

Madison – Smijem li ga vidjeti?

Pruži ruku prema njemu, ali on je zaustavi.

Alexandre – Ne!

Na trenutak oklijeva. U pogledu joj se pojavi tuga.

Madison – Na kraju ste ipak vi u pravu. Stvarno ste stari kreten. Ostavit ću vas da se sažalijevate nad samim sobom...

Krene prema izlazu.

Alexandre – Čekajte...

Oklijeva, zatim uzme rukopis i pruži joj ga.

Alexandre – Dopustit ću vam da ga pročitate, pod jednim uvjetom.

Madison – Slušam.

Alexandre – Rukopis ne izlazi iz ovog stana.

Madison – Bojite se da ću ga kopirati i objaviti bez vašeg dopuštenja?

Alexandre – Uzmite ili ostavite.

Uzme fascikl i odmjeri mu težinu u ruci.

Madison – Trebat će mi malo vremena.

Alexandre – Meni se ne žuri. A vama?

Madison – Ni meni.

Alexandre – Imam gostinjsku sobu, ako želite. Gotovo je više ne koristim. Svi su mi prijatelji mrtvi...

Madison – Hvala na gostoprimstvu.

Alexandre – Ostavit ću vas da čitate...

Izade. Ona se udubi u rukopis.

Mrak.

Madison sjedi u naslonjaču i još uvijek čita rukopis. Okrene posljednju stranicu. Zatvori fascikl i neko vrijeme zamišljeno sjedi. Ustane i pogleda prema prozoru preko puta, na strani publike. Alexandre dolazi s dvije šalice kave. Jednu stavi pred nju.

Alexandre – Izvolite... Upozoravam vas, bez kofeina je. Ne računajte da će vas razbuditi.

Madison – Hvala.

Alexandre – Znači, ipak niste stigli do kraja...

Madison – Upravo sam završila...

Alexandre – Već? Nemoguće, sigurno ste preskakali stranice...

Madison – Nisam, uvjeravam vas...

Alexandre djeluje pomalo zabrinuto zbog tišine koja slijedi.

Alexandre – Nemojte misliti da mi morate reći što mislite... Pogotovo ako vam se nije svidjelo...

Madison – Progutala sam ga od prve do posljednje stranice. Cijelu noć nisam sklopila oka.

Alexandre – Dobro... To me malo umiruje... Nisam mislio da sam napisao napeti roman...

Madison – To je vaša najbolja knjiga. Ima ljudskosti koja je nedostajala svim prethodnima.

Alexandre – Sad više ne znam trebam li to shvatiti kao kompliment... Barem kad je riječ o ostatku mog opusa.

Madison – Vaši drugi romani bili su briljantni. Ovaj je potresan.

Alexandre – I jeste li primijetili? Tema je sasvim povezana s temom vaše disertacije.

Madison – Moje disertacije...?

Alexandre – „Figura odsutnosti u romanesknom svijetu Alexandrea Delacroixa.“ Već ste zaboravili?

Madison – Nisam, naravno. I imate pravo. Priča o čovjeku koji s dvadeset godina odluči živjeti tako da mu je jedino društvo duh njegove mladenačke ljubavi...

Alexandre – Prva se ljubav nikad ne zaboravlja. Upravo zato što čeznemo za vlastitom mladošću. Za svim onim prvim iskustvima... Treba ostati vjeran prvoj ljubavi. Čak i ako čovjek ne može uvijek ostati vjeran prvoj ženi koju je volio.

Madison – Da, ali postoji opasnost. Da počnete živjeti u prošlosti...

Alexandre – U svakom slučaju, nikad ne treba odustati od svojih snova. Dakle, mislite da bih ga trebao objaviti?

Madison – Ako kažem da, hoćete li ga objaviti?

Alexandre – Ipak ste stručnjakinja za moje djelo.

Madison – Sigurna sam da bi vam ovaj roman mogao ponovno pokrenuti književnu karijeru... Po meni zaslužuje nagradu Goncourt, najpoznatiju francusku književnu nagradu.

Alexandre – Nemojte ipak pretjerivati. Cijenim što mi želite podići moral, ali mora ostati barem malo uvjerljivo...

Madison – Potpuno sam iskrena, uvjeravam vas.

Alexandre – I savršeno objektivna, naravno.

Madison – Sumnjate u to?

Alexandre – Ne znam... Nešto mi govori da niste došli u Pariz samo da biste pisali disertaciju o piscu koji je izašao iz mode.

Pauza.

Madison – Istina. Nisam vam rekla cijelu istinu.

Alexandre – Nemate bolesno srce. Nemate mačka. Pretpostavljam da niste ni studentica...

Madison – Istina je da sam Amerikanka i da sam došla u Francusku kako bih vas upoznala.

Alexandre – Već tjednima živite u stanu preko puta... Zašto ste došli baš sada?

Madison – Jučer ujutro kroz prozor sam vidjela kako pokušavate pričvrstiti ono uže za strop. A zatim ste izvadili pištolj.

Alexandre – Nisam našao mjesto na koje bih pričvrstio uže.

Madison – Uplašila sam se za vas. Uplašila da ćete nestati prije nego što vas uspijem upoznati. Potrčala sam ovamo... i improvizirala.

Alexandre – Vrlo uspješno. Trebali biste se baviti kazalištem... Ali znate, u životu kao i u kazalištu treba paziti na ono što vidimo iza zastora. Ponekad je to samo iluzija. Projekcija naših vlastitih fantazija...

Madison – Uže nije bilo za vješanje?

Alexandre – A što ako sam samo htio... objesiti luster?

Madison – A pištolj?

Izvadi oružje iz ladice.

Alexandre – Mogao bi biti igračka. Lažni pištolj za zastrašivanje provalnika... Ili običan upaljač... (*Povuče okidač i iz cijevi izbije plamen.*) Upaljač koji mi više ni ne treba. Toliko se bojim smrti da sam prestao pušiti. Ali uvijek držim kutiju cigareta nadohvat ruke, da sam sebi dokažem kako mogu odoljeti iskušenju. Prestao sam i piti alkohol, čak i kofein. Eto koliko pazim na zdravlje...

Madison – Znači, niste stvarno planirali okončati život?

Alexandre – Planirao još nisam. Želio možda jesam. Zapravo, to je jedina želja koja mi je još ostala. Želja da sve završi. Ali za samoubojstvo treba hrabrosti... A ja te hrabrosti nemam. Ili možda još nisam dovoljno očajan. Uostalom, čemu? Pričekat ću svoj red, kao svi ostali...

Madison – Znači, naš je susret posljedica običnog nesporazuma?

Alexandre – Teško mi je povjerovati da bi netko prešao Atlantik samo da intervjuira pisca poput mene. A ne vjerujem ni u slučajnost. Zašto ste onda ovdje?

Madison – Reći ću vam, ali najprije hvala što ste mi ukazali čast da budem prva čitateljica ovog rukopisa.

Alexandre – Zaista vam se svidio?

Madison – Remek-djelo je. Ali imam jednu malu primjedbu.

Alexandre – Evo nas... Znao sam da nešto mora doći... Slušam.

Madison – Kraj mi nije sasvim uvjerljiv...

Alexandre – Imate pravo... To je nedovršena priča... Kao da joj nedostaje epilog...

Madison – Mogla bih vam pomoći da ga pronađete...

Alexandre – I vi pišete? Došli ste mi predložiti suradnju? Istina, počinje mi nedostajati inspiracije, ali upozoravam vas, još nisam došao dotle da tražim pisca iz sjene koji bi moje knjige pisao umjesto mene.

Madison – Ne, nisam došla zbog toga...

Alexandre – I priča o tezi je izmišljena. Dakle, niste izveli ovu predstavu samo zbog privilegija da sa mnom vodite književni razgovor...

Madison – Ne. Ne samo zbog toga...

Alexandre – Onda zašto?

Madison – Mislim da je odgovor u rukopisu koji sam upravo pročitala. Prozor preko puta... Zašto taj naslov?

Alexandre – Prozor preko puta... to je prozor stana u kojem danas živite. Ondje je živjela žena koju sam nekoć volio.

Madison – I koja vam, otkako je otišla, ne izlazi iz misli.

Alexandre – Često sam sanjao da će se vratiti. Da će jednoga dana otvoriti moja vrata, kao što ste vi danas...

Madison – Zato ih uvijek ostavljate otvorena...

Alexandre – Ponekad mi se činilo da iza zavjesa na prozoru preko puta vidim nečiju sjenu. Kad ste se vi uselili i kad bih noću ugledao svjetlo, zamišljao sam da je to ona...

Madison – Bila sam samo ja.

Alexandre – Pomalo joj sličite... Zato sam se malo prije, kad sam vas prvi put ugledao, na trenutak trgnuo. Pomislio sam da je to ona. S dvadeset godina. A onda sam se sjetio da bi danas imala otprilike isto godina kao ja...

Madison – Istina, sličim joj.

Alexandre – Nemojte mi reći da ste njezin duh.

Madison – Ne, sasvim sam stvarna.

Alexandre – Ali postoji još nešto, zar ne?

Madison – Da.

Alexandre – Zašto ste rekli da vam je njezino lice poznato?

Pauza.

Madison – Ja sam njezina unuka.

Tišina.

Alexandre – Njezina unuka...?

Madison – Kad je otišla u Afganistan, bila je trudna. Shvatila je to ubrzo nakon odlaska.

Alexandre – Trudna... sa mnom?

Madison – Da.

Alexandre – Zašto mi ništa nije rekla?

Madison – Sami ste rekli. Bilo je to drugo doba. Nije vam htjela nametnuti to dijete. Mislila je da ga može sama odgojiti. I upravo je to učinila.

Alexandre – Nikad ništa nisam znao.

Madison – Ni ja, donedavno.

Alexandre – Kad ste saznali?

Madison – Prije nekoliko godina. Kad sam navršila osamnaest, baka mi je ispričala tu priču. Vašu ljubavnu priču...

Alexandre – Znači, vi biste bili moja unuka.

Madison – Da. Ja sam vaša unuka. (*Pauza.*) Ne vjerujete mi?

Alexandre – Vjerujem... Čudno, nakon svih laži koje ste mi ispričali, u ovo uopće ne sumnjam.

Madison – Razumijem da je to teško čuti. Uzmite vremena koliko vam treba. Ništa mi ne dugujete. Ako tako želite, otići ću kao što sam došla i nikada više nećete čuti za mene.

Alexandre – Ostanite, molim vas.

Madison – Ovdje sam.

Pauza.

Alexandre – Mogu razumjeti da mi tada ništa nije rekla. Ali poslije?

Madison – Ponavljam vam. Nije vam htjela nametnuti očinstvo. A poslije vam je izgubila trag.

Alexandre – Ubrzo nakon što je otišla, iselio sam se iz ovog stana. Nisam više mogao svaki dan gledati taj prozor koji me podsjećao na njezinu odsutnost.

Madison – Davno vam je poslala pismo. Vratilo joj se s napomenom „ne stanuje više na ovoj adresi“.

Alexandre – Vratio sam se ovamo prije nekoliko godina. Upravo da napišem ovu knjigu. Kao da tako istjeram prošlost iz sebe.

Madison – Ali njezin duh vas nikada nije prestao progoniti...

Alexandre – Naravno, poznavao sam druge žene. Ali cijeli sam život živio u sjećanju na tu prvu ljubav. Nikad više nisam volio nikoga...

Madison – Nije znala jeste li se oženili. Jeste li osnovali svoju obitelj.

Alexandre – Nisam.

Madison – Čula je za vas kad ste postali poznati pisac.

Alexandre – I ja sam uspjeh u književnom svijetu želio upravo zato da je ponovno osvojim. I da me, zahvaljujući mojoj slavi, lakše pronađe. Tada mi se mogla javiti.

Madison – Mislili biste da se vraća iz interesa, sad kad ste postali uspješan autor... Barem se ona toga bojala...

Alexandre – Znači, imam kćer...

Pauza.

Madison – Ni o svojoj bolesti nisam vam sasvim lagala. Moja majka imala je slabo srce. Umrla je nedugo nakon mog rođenja, a da nije ni znala tko joj je otac.

Alexandre – Žao mi je to čuti.

Madison – Baka me odgojila. Kad sam postala punoljetna, htjela je da znam tko mi je djed. Ali nije se usudila ponovno stupiti u kontakt s vama.

Alexandre – Pa ste vi to odlučili učiniti umjesto nje. Došli ste u Pariz.

Madison – Nisam vam to mogla ispričati u pismu ili telefonom. Htjela sam vas najprije upoznati. Imali ste reputaciju samotnjaka i čangrizavca. Da mi se niste svidjeli, ništa vam ne bih rekla i vratila bih se u New York.

Alexandre – Ali tako sam vas toplo dočekaao da ste me odlučili posvojiti...

Madison – A prije svega, pročitala sam rukopis. Shvatila sam da nikada niste zaboravili tu ženu. Moju baku...

Alexandre – Dobro je što ste došli... i ispričali mi kraj ove priče.

Madison – Još nije baš sasvim kraj... (*Alexandre teško primi tu rečenicu.*) Jeste li dobro?

Emocije prikrije humorom.

Alexandre – Već sam bio deprimiran zbog godina, a sad mi kažete da sam djed.

Madison – Zar vam nije drago?

Alexandre – Naravno da jest... ali istodobno saznajem da imam kćer i da je mrtva.

Madison – Ali ja sam ovdje... Majku gotovo nisam ni poznavala. A sada sam pronašla djeda.

Alexandre uzme rukopis.

Alexandre – Objavit ću ovu knjigu. Posvetit ću je kćeri koju nikada neću upoznati. I unuci koja mi je jednoga dana bez najave upala u stan kroz vrata koja je navodno provalila...

Madison – Vrata su bila otvorena...

Alexandre – Ali još moram pronaći pravi kraj za ovaj roman.

Madison – U tome vam mogu pomoći, rekla sam vam.

Alexandre – Ne znam koliko će moje srce izdržati ako imate još iznenađenja.

Madison – Zapravo, ostala je još jedna stvar.

Alexandre – Samo recite. Kad smo već dovde stigli...

Madison – Moja baka je živa.

Alexandre – A gdje danas živi?

Madison – U New Yorku.

Alexandre – Onda je nježno poljubite u moje ime...

Madison – Možete to sami učiniti.

Alexandre – Vodite me sa sobom u Ameriku?

Madison – Baka je došla sa mnom. U stanu je preko puta.

Pauza. Očito je potpuno zatečen.

Alexandre – Sad se stvarno počinjem bojati...

Madison – Još je uvijek vrlo lijepa žena... i nikada vas nije zaboravila. Pročitala je sve vaše knjige...

Alexandre – Ali nije poželjela upoznati život njihova autora.

Madison – Rekli ste da to nije važno...

Alexandre – Odsutna žena iz ovog romana upravo je ona.

Madison – Da, ali taj roman još nije pročitala... Nije znala sjećate li je se još... Volite li je još uvijek...

Alexandre – Još je volim... Ova knjiga je dokaz...

Pogleda prema publici, u smjeru prozora preko puta.

Madison – Dakle? Da joj kažem da dođe?

Alexandre – Ona je prešla Atlantik da me ponovno pronađe. Ja valjda mogu prijeći hodnik da odem do nje...

Alexandre poljubi Madison.

Madison – Pustit ću vas da odete sami. Vidjet ćete. Iza prozora preko puta gotovo se ništa nije promijenilo. A vrata su još uvijek otvorena...

Izađe. Madison ostane i gleda prema prozoru.

Mrak

Kraj

O autoru

Jean-Pierre Martinez rođen je 1955. u Auvers-sur-Oiseu (Francuska). Karijeru je započeo kao bubnjar u nekoliko rock sastava, a zatim je radio kao semiolog u oglašavanju. Nakon toga počeo je pisati scenarije za televiziju, prije nego što se posvetio kazalištu i pisanju drama. Napisao je gotovo stotinu televizijskih scenarija i isto toliko kazališnih djela, od kojih su neka već postala klasici (*Petak 13.*, *Strip Poker*). Jedan je od najizvođenijih suvremenih dramatičara u Francuskoj i drugim frankofonskim zemljama. Njegove drame prevedene su na brojne jezike i izvode se na pozornicama diljem svijeta.

Amaterske i profesionalne kazališne skupine koje traže dramske tekstove za izvođenje mogu besplatno preuzeti djela Jean-Pierrea Martineza s njegovih internetskih stranica:

<https://jeanpierremartinez.net/>
<https://comediatheque.net/>

Međutim, prava na izvođenje, koja predstavljaju pravednu naknadu za autorov rad, zakonska su obveza. Bez obzira na to jeste li amater ili profesionalac, morate zatražiti odobrenje za izvođenje djela i platiti odgovarajuću autorsku naknadu za produkciju.

Jean-Pierrea Martineza zastupa Francusko društvo autora (SACD).

Za kontakt s Jean-Pierreom Martinezom i zahtjev za odobrenje za izvođenje jednog od njegovih djela, molimo koristite kontaktni obrazac na njegovim internetskim stranicama:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>
<https://comediatheque.net/contact-form/>

Ovaj tekst zaštićen je autorskim pravom. Svako neovlašteno reproduciranje, prilagođavanje ili korištenje djela podliježe važećim propisima o autorskom pravu.

Avignon – rujan 2026.

ISBN 978-2-38602-475-7

<https://jeanpierremartinez.net/>

<https://comediatheque.net/>

Drama dostupna za besplatno preuzimanje